

BUTLLETÍ D'INFORMACIÓ CATALANA

Número 15
Any 2

PUBLICACIÓ DEL
CATALUNYA, GROU N.R.

Gener 10 del 1941
Santiago de Cuba.

C R O N I C A .

Encara llegim, com en referir-se a la futura situació de Catalunya, es parla de llibertat, amb aquella imprecisió característica de nostre moviment polític. Es parla de recórrer nostra Pàtria, d'alliberar-la, de sostroure-la de l'esclavitud, etc..., però és impossible poder-ne treure l'aigua clara d'aquest contrapunteig entre mots i conceptes. Moltes vegades hi hem vist barrejats mots com independència, referint-se a Catalunya, dintre els més enaltidors conceptes dedicats a la República Espanyola (no a una futura República, sinó a la darrera República unitària espanyola). Moltes vegades, masses, els Catalunya i República (L'Espanyola, també), tan intimament lligats, com necessari complement l'un de l'altre. I, fins i tot, Visca Catalunya i totseguit, Visca Espanya (naturalment, el darrer règim republicà espanyol).

I ja és hora de que parlem clar, i li diguem al pa, pa i al vi, vi. Aquí no hi han auditoris per atraure's els quals s'hagi de recórrer a aquests "trucos", molt propis de "meeting", on a la paraula se li dóna una volada efectista i el concepte és buit. És necessari que ens acostumem a parlar clar per a entendre'ns i per a que ens compreguin. És aquest un imperatiu del moment i, si com creiem, tots volem de debó la felicitat de nostra Pàtria i tots estem desitjosos de contribuir-hi, és necessari que exposem nostres pensaments amb claredat i cadascú s'esforci en que els mots corresponguin al concepte.

Potser en el fons, aquesta desagradable confusió, no vulgui dir precisament, que hi hagi insinceritat, sinó la conseqüència d'un costum adquirit en tants d'anys de convivència política forçosa. Però aquí, tota convivència amb l'Estat Espanyol, s'ha romput. No creiem que hi hagi cap exiliat que cregui que l'obligui en alguna cosa, el règim actual d'Espanya. Si de cas, reconeguent-los personalitat als elements republicans espanyols exiliats, hi tindrà amb ells, la convivència que hi vulgui tenir, exclusivament voluntària. I d'això precisament, volem parlar-ne.

Perqué som catalans, a l'exili, tenim per sobre de totes les coses, aquesta condició que ens uneix: ésser catalans. I perquè som catalans, no espanyols, és que Espanya vol fer desaparèixer nostra nacionalitat i tenim una preferència, gairebé exclusiva en el càstig. Carrasco, Lluís Escaler, Domènec Latorre, Lluís Companys i tants d'altres, han caigut per ésser catalans i és per aquesta condició que han passat a l'immortalitat. És a dir, que no som els catalans exiliats polítics, sinó una raça perseguida a la qual se li vol hegar el dret a viure. I és en aquesta condició precisa en que ens trobem els catalans, lluny de nostra Pàtria, que cal que ens manifestem. No barrejats amb els espanyols, perquè no tenim dues personalitats, sinó una de sola: la catalana.

Alguns creuen que això és predicar un evangeli d'odi. No és aquest ni nostre propòsit ni el de cap català conscient. Nosaltres volem la llibertat de Catalunya i l'amistat amb totes les nacionalitats del món, per a col.laborar tots junts, a l'obra de la civilització humana. Altres creuen que això són radicalismes perjudicials, quan és tot el contrari. Ara, s'ha fet d'actualitat la paraula "moral". Els pobles i les col.lectivitats cauen i es redrecen per l'absència o la possessió d'aquesta "moral". Doncs bé, aquesta "moral", és la que obliga a la col.lectivitat catalana a l'exili, a manifestar-se exclusivament catalana, sense la més lleu sospita de confusió amb l'Estat espanyol, contra el concepte unitàri del qual, hi oposem nosaltres, el fet de la diversitat humana, i, de quin concepte unitàri, (no hem vist la més lleu rectificació), en són representants llegítims, els polítics espanyols exiliats.

Es per això que el qui parla de la llibertat de Catalunya i la relaciona amb l'Estat Espanyol, nega aquesta mateixa llibertat que proclama. I si hi afegeix en aquest cas, qualsevolga d'aquests mots (innecessaris, si als legítims no els haguessin fet perdre el seu valor) de completa, integral, absoluta, total, etc., comet un engany.

No hi ha cap altre concepte de llibertat que el que suposa l'exercici de la plena sobirania de nostra Pàtria. Com no hi ha cap altre concepte de la Justícia, que el que suposa reintegrar-nos l'ús de la nostra personalitat, la qual ens fou usurpada.

Es en aquesta forma de solidaritat colectiva-nacional que està per sobre de tota altra concepció individual, que tenim de presentar-nos els catalans escampats pel món. No importa que uns règims ens hagin tractat millor que altres, si, sota tots ells, hem estat sempre esclaus. Polavieja, per reforçar la monarquia, després dels desastres de Cuba i Filipines, ens oferí l'autonomia. També ens l'oferí Primo de Rivera, per assegurar-se l'adhesió dels elements conservadors. La República ens oferí el reconeixement de nostra personalitat, quan el suport de Catalunya li era necessari i aquelles minses engrunes d'Estatut, tambalejaren sota els governs de dreta i d'extrema esquerra, d'aquella mateixa República.

Som, repetim-ho, una nacionalitat esclavitzada i perseguida. No res més.

El recobrament nacional, vol dir, fer experimentar a cada català una consciència del seu ésser, i cap aquest recobrament indispensable, hi hem d'anar amb claredat, no amb subterfugis ni amb mixtificacions verbals.

Perquè en aquest recobrament individual radica la força espiritual, precursora de tota acció, que ens haurà de portar la llibertat a Catalunya i ens capacitarà per mantenir-la i consolidar-la, el dia de demà, hem d'esforçar-nos tots els catalans, en fer-la sentir legítimament en el cor de cada català.

"Sentir el que no creem, per a saber clarament, fonament, el que erem."
"Aquesta és la qüestió, ésser catalans."

Es aquest fet diferencial que cal que sobresurti en tota nostra vida pública i privada. Pels altres serà la veritable mostra de nostra fortitud espiritual, el símbol legítim de nostra unitat nacional. Per nosaltres, serà la causa d'una solidaritat indestructible, per sobre de totes les altres concepcions particulars, sempre secundàries al suprem interès de la Pàtria.

I en això hem de posar-hi nostra intransigència. Acceptar una debilitat, és acceptar-les totes. Recordem a aquest propòsit, aquells temps de l'Espanya gran, quan a algunes entitats catalanes, issaven la bandera "roja y gualda" al costat de la catalana. La causa era aquest pòsit d'assimilació que duem arrapat a nostres consciències. El pretext, era que aquella bandera, era l'oficial, i no hi feia res al contingut patriòtic de l'Entitat. No es comprenia que amb això, passaven de la categoria d'una entitat nacional, a la condició de qualsevolga altra entitat regional espanyola. I a nostres campanyes, en deien cridaneres!

Què diríem ara, si alguna Entitat, issés la bandera "roja y gualda" sota el pretext de que és la bandera oficial? Fora una monstruositat, és cert. Però ho fora encara més, issar la bandera espanyola de la franja morada de Castella, al costat de la catalana, perquè aquesta, ni encara té el caràcter d'oficial i suposaria una submissió voluntària a un règim espanyol, oposat a l'actual, però negador també de nostra personalitat. Fora igualment perdre la consideració d'entitat catalana, per entrar, vergonyosament, a la categoria de "regionales".

El Grop no ha issat mai altra bandera que la catalana, perquè la monàrquica, la republicana i la de l'estat feixista, han estat sempre, la bandera de l'Estat opressor.

Tinguem compte amb nostres actuacions. Hi ha una línia divisòria que marca la superació o l'enviliment. Mantenim-nos sempre catalans, natament catalans, exhibint amb orgull, aquesta nostra condició de catalans, i fem-nos-en dignes!

S L'HORA DE L'UNIO, DE L'UNIO SAGRADA! SI SOM CATALANS, SI ES DE DEBO QUE TENIM

UNA PERSONALITAT PROPIA I UN PROBLEMA DE LLIBERTAT PENDENT, I PERILLEN NOSTRA

EXISTENCIA I NOSTRA VIDA COM A POBLE, I, ENCARA MES, SI ES DE NOSALTRES QUE DEPEN EL

FUTUR DE NOSTRA PATRIA; L'HORA PRESENT, NO POT ESSER LA DE LES DISSIDENCIES I LES BA-

RALLES, NI LA D'UNA PART DELS CATALANS. ES L'HORA DE TOTS ELS CATALANS, ES L'HORA DE

L'AFIRMACIO NACIONAL, ES L'HORA DE L'UNIO!!!!

ALS CATALANS DE COLOMBIA, VENEZUELA, COSTA-RICA, EL SALVADOR
I DEMES PAÏSSOS DE CENTRE-AMERICA.

La publicació i tramesa de nostre BUTLLETÍ a tots els catalans, les adreces dels quals anem coneixent, als diferents païssos d'aquest continent Americà, ens ha fet experimentar hermoses emocions, en arribar a nosaltres, distintes lletres de tots aquests indrets, d'on, fins ara, no teníem coneixement de l'existència de nuclis, - més o menys importants- de catalans.

Cada vegada que rebem una d'aquestes lletres, encoratjant-nos en nostra tasca, i plena de patriòtiques expressions, ens ha colpit l'emoció i nostres cors s'han enxamplat en veure com l'esperit de Catalunya, perdura i s'enforteix en els que, per atzar de la vida, romanen allunyats de la terra nadiua. Totes elles palesen el desig d'una forta unió de tots els catalans, per assolir l'independència de Catalunya.

En remerciar a tots els bons catalans que s'han adreçat al GROU, sol·licitant nostre BUTLLETÍ, enviant-nos adreces d'altres compatriotes i apoiant i adherint-se a nostre MANIFEST, ens adresem a tots ells, en gran nombre residents en les esmentades Repúbliques, on encara no existeixen entitats catalanes que representin dignament a Catalunya, i els diem:

Acobieu-vos, fills de Catalunya que radiqueu en aqueixes terres. Desperteu catalans que residiu en aqueixes Repúbliques lliures d'Amèrica! Adoneu-vos que sou i seureu catalans "tant si es vol com si no es vol". Deixeu de banda esdrúpols que podrieu tenir i reuniu-vos tots, que sou molts, per aixecar en cada una d'aqueixes poblacions on radiqueu, un CASAL DE CATALUNYA I PER CATALUNYA! No ha d'ésser ostentós! Humil, ben humil, però que sàpiga fer conèixer als naturals de vostres païssos, l'existència d'una Catalunya digna i progressista, que aspira a una llibertat que per dret li pertoca i així com ells lluitaren per la seva llibertat, també lluitem els catalans per la nostra independència.

No hi perdeu temps en això, catalanés que residiu en tots aquests bells indrets d'Amèrica, que Catalunya exigeix l'esforç de tots els seus fills en aquestes hores difícils de la seva existència! L'hora present és de fermes i segures resolucions! Principalment és l'hora de l'unió, de l'unió sagrada! Per damunt de les opinions, de les creences i les ideologies, per damunt de tot, està Catalunya! És el nostre idioma, la nostra cultura, les nostres tradicions, la nostra existència i la nostra vida com a poble que cal salvar en aquestes hores tràgiques que viu nostra Pàtria!

Bastiu un CASAL de Catalunya, on sigui que us trobeu i per pocs que sigueu! En aquestes hores decisives, hi hem de ser-hi tots!

Reflexioneu en çó que heu fet en el passat que potser no hagi estat en profit de vostra Única Pàtria. Penseu en çó que podeu fer en el present per reivindicar-vos de vostra indiferència per la terra que us vegeu néixer. Si us detureu a pensar en el temps que heu perdut, potser mirant a Espanya, us penedireu de vostra actuació i girareu els ulls vers la nostra martiritzada i enyorada Catalunya i treballareu amb dalt per dignificar-la davant d'aquests Pobles que us acullen tant generosament en el seu si.

Catalans de les Amèriques, on sigui que us trobeu, acobieu-vos! Petit o gran obriu les portes d'un CASAL de Catalunya. Si així ho feu, podreu tenir la satisfacció, del deure acomplert i podreu venir, junt amb els que ja tenim bastits nostres Casals, a laborar per l'UNIO SAGRADA que haurà de conduir-nos decididament a l'obtenció de la llibertat de Catalunya, emmarcada en una República Catalana, lliure i sobirana!

OTG HEM DE FER EL QUE CALGUI EN AQUESTA HORA DECISIVA. NO HI HA, NO HI DEUEN
HAVER, ENTRE NOSALTRES, DIVERGENCIES NI PARTITS. ES RIDICUL CREURE'S QUE UNA
PART DELS CATALANS POT ABSORVIR EL COR, LA VOLUNTAT I EL PENSAMENT DE TOTS ELS ALTRES.
NO ES L'HORA DELS PARTITS, ES L'HORA DE LA PATRIA! I QUAN ES TRACTA DE LA PATRIA, NO
HI HAN QÜESTIONS PREVIES, CATALUNYA I SOLAMENT CATALUNYA!!!!

Sol·liciteu el BUTLLETÍ al GROU CATALUNYA-SECCIO PROPAGANDA- J.A.Saco 415- S. de CUBA

El CENTRE CATALA de l'Havana, va elegir el Desembre últim, la seva Junta Directiva. Es amb verdader goig que donem aquesta notícia tota vegada que pels elements que l'integren, marca, ja des d'ara, el retorn a aquelles èpoques glorioses d'activitats patriòtiques que varen guanyar-li la consideració i el prestigi que, ben merecidament, ostenta nostra entitat germana.

Als antics valors catalans de l'Havana, ben estimats de tots nosaltres, s'hi ajunten elements nous, tots els quals, en prova del seu dinamisme, es proposen emprendre a més d'aquelles tasques conseqüents a la situació actual de Catalunya, una intensa activitat cultural, artística i social.

El CASAL CATALA, de Córdoba, Argentina, el 29 de Setembre, vá elegir també la Comissió Directiva, pel nou exercici 1940/1941.

El CASAL CATALA i el CENTRE CATALA, de Buenos Aires, s'han agrupat en una sola Entitat, CENTRE CATALA, amb residència a Chacabuco 863, de l'esmentada capital Argentina.

S'ha constituït també a Buenos Aires, el CONSELL DE LA COMUNITAT CATALANA A LA REPUBLICA ARGENTINA, organisme d'unitat catalana que aplega les entitats, organismes i publicacions catalana de la República Argentina i aspira a ésser orientador i nexa de la col·lectivitat catalana a aquella República.

JOCOS FLORALS DE LA LLENGUA CATALANA.-- Hem rebut la Convocatòria pels de l'Any 1941, que deuran de celebrar-se a Buenos Aires, el primer diumenge de maig que s'escau el dia 4. De la seva Motivació, copiem: "Els catalans escampats pel món no podem deixar que s'estronqui una de les manifestacions més autèntiques de la vitalitat de la nostra llengua, l'antiga i venerable institució dels Jocs Florals". Ens dol moltíssim no poder donar ara, una informació més àmplia, però ens oferim a tots els catalans que ho desitjin i ens ho demanin, enviar-los un exemplar de la Convocatòria i els detalls en nostre poder.

ASSOCIACIO MUTUAL CATALANA "GERMANOR".--Creada per iniciativa del Centre Català, de Mendoza, Argentina. Hem rebut la Memòria corresponent al XXIe Exercici, període del 1er. Setembre 1939 al 31 d'Agost 1940, testimoni eloqüent de la magnífica obra realitzada per aquesta institució.

CENTRE CATALA de Mendoza, Argentina.-- Aquesta Entitat va celebrar el 9 de Novembre darrer un magnífic ball que anomenen "Ball d'Organdi". Pel 24 d'aquell mateix mes, organitzaren un aplec al Parc General Ortega de Rodeo del Medio.

A l'ORFEO CATALA, de Mèxic, ha estat constituïda la GERMANDAT CATALANA la qual és una Secció independent de tipus mutual, per a prevenir els cassos d'enfermetat, defunció i maternitat.-- L'equip de futbol CATALUNYA que quedà campió del seu grup en el passat torneig, ha iniciat la seva actuació en el nou campionat, havent guanyat ja, els dos primers partits. Sota la direcció d'Avelí Artís, s'ha constituït a l'Orfeó Català, la Secció d'Art Dramàtic havent iniciat les seves tasques amb la representació de TERRA BAIKA.

GROP CATALUNYA.-- Nostra Entitat, en la nit del 1940 al 1941, va celebrar un ressorpò ballable, que resultà una festa lluïdíssima. L'espaiós saló central de nostre estatge, fou disposat convenientment i presentava un aspecte magnífic. La concurrència fou gran.--En tocar-se les dotze campanades fou saludat l'any nou, amb visques a Catalunya, sintetitzant en aquest crit, totes nostres ànsies de llibertat i de felicitat per nostra Pàtria. A la "terrasse" del Grop, s'encengueren focs d'artifici i s'issaven les banderes Catalana i Cubana, entre els visques i joioses exclamacions de la concurrència. Una orquestra de nomenada amenitzà el ball fins la matinada i l'alegria i la germanor foren les característiques d'aquesta festa que es recordarà amb satisfacció.

L'AGRUPACIO D'AJUT A LA CULTURA CATALANA (edicions de la revista "Catalunya" de Buenos Aires) ha publicat el Volum IV de la Sèrie anunciada, "ELS DARRERS DIES DE LA CATALUNYA REPUBLICANA" (Memòries sobre l'èxode català), d' A. Rovira i Virgili. Els volums publicats anteriorment han estat: "Sense Retorn", de Xavier Benguerel; "Tres a la Resguarda", de C. A. Jordana i "El Perfecte Dandi", recull de treballs pòstums de Pere Coromines.

Sol·liciteu el BUTLLETI al GROP CATALUNYA -Secció de Propaganda-J.A.Saco 415-S.de Cuba

A LES ENTITATS CATALANES D'AMERICA.
----- PRECISEM I ACTUEM . -----

En fundar el GROF, l'any 1907, el grup de joves que es decidiren a la seva constitució, ho feren esperonats pel decandiment de l'esperit dels catalans de Santiago de Cuba. Ens explicarem. Durant els últims anys de la dominació d'Espanya a Cuba, existien els "Casinos Españoles" on s'hi reunien els catalans, junts amb els d'altres llocs d'Ibèria, i que composaven les "colonias españolas" en les principals ciutats de Cuba. Unicament a la capital de l'Illa, existia una Entitat que indicava quelcom de l'existència de catalans a Cuba. Era aquesta, "La Sociedad de Beneficencia de Naturales de Cataluña", la qual, com el seu nom indica, tenia un fi clarament marcat, d'ajut als catalans que residien a la província de l'Havana i estava, en la resta, emmarcada dintre la rigurositat del règim que Espanya tenia establert en aquesta, aleshores, la seva "colònia".

Santiago de Cuba, havia estat un dels llocs de l'Illa, on havien acudit més catalans, això és, on l'emigració catalana, havia tingut més tirada. Malgrat tot, no havien pensat en constituir cap Entitat que mostrés l'actuació netament catalana, dels fills de nostra terra que havien escollit aquest indret per a desenvolupar les seves energies en el comerç, l'indústria i l'agricultura, cercant un millorament econòmic que no trobaven, allà en la nostra terra, sota la fèrula dels governs dominadors.

La guerra d'independència de Cuba, feu que, en enviar tropes per a sometre-la, el govern d'Espanya, destinés a aquesta part de l'Illa, un contingent de forces, compost en sa majoria, de catalans. Entre aquests, s'hi trobaven joves aïmants de la música i el teatre de la nostra terra i la joventut i l'entusiasme d'aquests, feu que relacionant-se amb els catalans establerts aquí, s'arribés a l'organització d'una entitat que sota el nom de "JUVENTUD CATALANA, Sociedad Humorística y Recreativa", fés algunes manifestacions del que, en sentit cultural i artístic, representava nostre poble. La vida d'aquesta Entitat fou curta, puix, amb el triomf de la Revolució Cubana i amb la retirada de les tropes espanyoles, deixaren també aquest país, el contingent de catalans que havien impulsat i sostingut l'esmentada manifestació catalana.

Fora ja Espanya, de Cuba, arribaren a Santiago, elements nous que, impregnats de l'esperit catalanista que ja es deixava sentir a Catalunya, propugnaren la constitució d'una Entitat que mostrés al poble cubà, els anhels de compenetració amb els cubans a l'ensens que les ànsies de llibertat que sentia Catalunya, laborant, alhora per aixecar l'esperit patriòtic dels catalans aquí residents, portant-los a la lluita per la reivindicació total del poble català.

Així fou com sorgí el "Centre Catalanista" que, més tard, degut a la temença dels catalans d'aleshores, en significar-se massa amb el mot de catalanistes, es convertí en "Centre Catalán", acabant per dir-se, "Nuevo Centro Catalán", amb l'aditament d'ésser amparat per la bandera espanyola. Però, des del primer moment, hi hagué un grup de convençuts que, encara que no tenien estatge reconegut, sostingué el nom de "Centre Catalanista" i seguiren adherits a l'honorable i patriòtica UNIO CATALANISTA. En defallir alguns dels més vells, un grup de joves, molt joves, desafiant les amenaces dels seus patrons que tenien basarda de que se'ls titllés de separatistes per creure que aixó podria perjudicar els seus interessos comercials, es decidiren, afrontant totes les seves conseqüències, a fundar una Entitat que fos el veritable exponent de les ànsies de llibertat del poble català, a l'ensens que fes conèixer al poble cubà, el que era Catalunya, en tots els seus aspectes, cultural, artístic, científic i econòmic, es a dir fer conèixer l'existència de nostra verdadera nacionalitat i el seu afany per assolir la seva independència.

D'aquesta manera nasqué el GROF CATALUNYA, manifestant des del primer moment, que sortia a la lluita per a "treballar, per tots els mitjans possibles, per assolir la plena independència de Catalunya". La campanya desenvolupada pels catalans no identificats amb nosaltres; pels qui sostenien el seu espanyolisme en front de nostres més purs ideals, fou, des d'un bon principi, d'un braç considerable, que, si hagués estat posat al costat de la causa de Catalunya, hauria pogut ésser de grans beneficis. Més, no decaigueren els joves fundadors del GROF CATALUNYA. Desafiant les amenaces, inclús les baixes en acomiadar-los dels seus treballs, seguiren avant en son camí, captant-se amb els actes que realitzaven i amb la seva actuació pura i enèrgica, les simpaties del poble cubà que, a través del GROF CATALUNYA, coneixia una Catalunya que els hi era abans, completament desconeguda i aixecava el nivell dels catalans per damunt de tots els demés components del poble ibèric. L'actuació digna, serena i noble dels components del GROF, feu que, mentre aquest anava prenent més força, desapareguessin, de manera indigna, aquells nuclis que havien tingut l'indignitat de treure la bandera catalana, per

a substituir-la, per la dels opressors.

Mai el GROP ha defallit en els seus propòsits! I així veiem com, malgrat totes les campanyes i totes les gestions fetes per representants de l'Estat Espanyol, en èpoques de la Monarquia i de la República, prop del Govern de la República de Cuba, la bandera estelada que simbolitza les nostres supremes ambicions, voleia majestuosa al costat de la Cubana, a la façana del nostre Estatge i presideix tots nostres actes i festes.

Ferms doncs en nostres principis que ni per un sol moment hem abandonat, malgrat les decepcions sofertes, hem propugnat sempre l'UNIO de tots els catalans que tinguin el convenciment de que Catalunya pot i deu ésser lliure i sobirana. Per aixó del GROP sorgiren Entitats que laboraren igualment en diferents indrets de la República; per aixó arribarem a posar els fonaments per una Federació d'Entitats Catalanes d'América, l'any 1921, que si no arribà a cristal·litzar del tot, no fou pas per mancament nostre. Per aixó avui, amb l'autoritat que ens dóna nostra actuació d'ésser la primera i fins avui l'única entitat catalana de les Amèriques que ha sostingut i sosté, des de son principi, l'ideal d'independència de Catalunya, no hem tingut por d'adresar-nos a totes les demés Entitats, nuclis, periòdics i personalitats catalanes, de quines residències hem tingut coneixement, per a cridar-los a l'unió, per tal de que tots els catalans que aquí les Amèriques, desitjem un millorament definitiu per Catalunya, es disposin a acoblar-se, per a tots junts, propugnar la creació d'un organisme que sigui un veritable exponent de les aspiracions de Catalunya! Que en vingui a resultar una mena de Govern de Catalunya, actuant ja en representació d'un Estat Lliure, i pugui presentar-se davant el món, i pugui, en el moment oportú, quan la nova estructuració d'Europa sigui tractada, recabar de manera ferma i decisiva, tots els drets inalienables que té Catalunya, per a constituir-se en un poble lliure i sobirà, amb la proclamació i reconeixement de la República Catalana.

En fer nosaltres aquesta crida no hem pretés dirigir-nos directors d'un moviment de tan gran envergadura. Tota nostra actuació passada dóna testimoni de nostre desinterés. Conèixem molt bé nostra posició. No pretenem tampoc que sigui aquí a Cuba, on es reuneixin els homes que els catalans de tot América escolleixin per a realitzar l'acoblament de totes les forces disperses que Catalunya necessita unificar per a presentar-se davant el món, com un poble ditne i conscient dels seus drets i dels seus deures.

Nosaltres unicament demanem que es faci un suprem esforç per salvar Catalunya!

Fins ara hem rebut mantes respostes de diferents entitats i nuclis de distints indrets del continent americà. Tothom aprova nostre Manifest; tots estan d'acord en que ha d'actuar-se; però, cap, fins ara, s'ha atrevit a dir, de manera serena, franca i sincera que està convençuda que ha d'actuar-se de la faiso que nosaltres indiquem; ni cap d'elles encara, ens ha respost fent una declaració específica del que creuen que deu de realitzar-se per a que l'UNIO DELS CATALANS, sigui un fet, ni s'han dignat respondre els Qüestionaris enviats. Davant de semblant actuació, nosaltres ens preguntem: Què passa amb les Entitats Catalanes d'América?

Es que no hi ha consciència del deure a complir? Es que no es pensa en la responsabilitat dels moments? Es que es té por d'actuar? Es que es pensa que és millor que Espanya torni a tenir República i seguir llaurant guiats pels polítics de la meseta? Es que els espanta proclamar amb el front ben alt i la veu ben clara i serena, que som catalans, que no som res més que catalans i que volem l'independència de Catalunya?

Talment sembla que sigui aixó últim. Si és així, si en uns instants com els presents no sentim ni som capaços d'interpretar la reacció patriòtica que experimenta cada català, pobres de nosaltres! Pobres Catalunya! condemnats els seus fills, a dur eternament en els seus fronts, la marca de l'esclau! Sense ànima, sense esperit, qui gosaria reclamar una llibertat que no mereix?

Per Catalunya! Catalans d'América, acobieu-vos! Tingueu el valor de sentir-vos catalans! Considereu la necessitat de fer una veritable unió de totes les nostres forces, de totes les nostres energies, de tots els nostres entusiasmes, de tots els nostres pensaments i les nostres idees, per a posar-ho a contribució de la magna obra d'estructurar de manera ferma i perdurable, una verdadera unitat catalana, per la llibertat de Catalunya, que per la voluntat de tots, haurà de cristal·litzar en un Estat, lliure i sobirà, obert a totes les mes modernes corrents polítiques i socials, dintre de la República Catalana!

28 DE ENERO

Natalicio glorioso para Cuba éste que se cumple el 28 de Enero, en que nació para la libertad un genio y un héroe, JOSE MARTI.

Hombre de cualidades excepcionales, gloria de Cuba y de la humanidad entera, tomó la causa de la libertad de su Patria como meta luminosa de sus anhelos y a ella consagró todo lo que en su alma viril era luz y energía, luchando denodadamente hasta llevar a vías de triunfo, eso que fué su gran anhelo: La República Cubana.

"No es que los hombres hacen los pueblos, -dijo él-, sino que los pueblos con su hora de génesis, suelen ponerse, vibrantes y triunfantes, en un hombre. A veces está el hombre listo y no lo está su pueblo. A veces está listo el pueblo y no aparece el hombre." Esto dijo, cuando ya el destino lo había marcado para ello. El hizo que su pueblo estuviera listo a la hora precisa de la libertad, prendiendo en cada conciencia cubana, con su palabra luminosa y su vida ejemplar, la fé en los grandes ideales y fué él, en la hora de génesis del pueblo cubano, el HOMBRE señalado.

Murió gloriosamente, como lo pedía en sus versos sencillos:

"No me pongan en lo oscuro
A morir como un traidor;
Yo soy bueno, y como bueno
Moriré de cara al sol! "

Y así murió Martí, después de haber encauzado la revolución cubana por la vía del triunfo, al comienzo de su gesta de independencia: de cara al sol en los campos de Cuba Libre; de cara al sol de la Vida, de la Libertad, de la Gloria; fecundando con su sangre gloriosa, todas sus prédicas para el futuro de su Patria amada.

Hoy guarda para él un altar cada pecho cubano, venerando su memoria el pueblo por quien se dió en holocausto y nosotros, los catalanes libres del GROP CATALUNYA, al depositar con veneración una "flor blanca" a su memoria, hacemos un llamamiento a todos los hijos de nuestra Catalunya irredenta para recordarles, en esta gran fecha cubana y con las palabras del Maestro, que: "La Libertad cuesta muy cara, y es necesario, o resignarse a vivir sin ella, o decidirse a comprarla por su precio".

PENSAMIENTOS DE MARTI

La Patria es dicha de todos y dolor de todos y cielo para todos, y no feudo ni capellanía de nadie.

La Patria es comunidad de intereses, unidad de tradiciones, unidad de fines, fusión dulcísima y consoladora de ansias y esperanzas.

Honrar a la Patria, es una manera de pelear por ella.

El triunfo es de los que se sacrifican.

Es hermoso ver luchar a un hombre honrado; verlo padecer, puesto que del espectáculo de su dolor se sacan fuerzas para oponerse a la maldad.

Se aborrece a los viles y se ama, con las entrañas todas, a los hombres pudorosos y bravos.

Para quien conoció la dicha de pelear por su país, no hay muerte mayor que estar en pie mientras dure la vergüenza patria.

El que sabe desdeñar su vida, sabrá siempre honrarla.

Los grandes derechos no se compran con lágrimas, sino con sangre.

Los derechos se toman, no se piden; se arrancan, no se mendigan.

El verdadero hombre no mira de qué lado se vive mejor, sino de qué lado está el deber.

Levanten el ánimo los que lo tengan cobarde! con treinta hombres, se puede hacer un pueblo.

Los hombres que ceden, no son los que hacen a los pueblos, sino los que se rebelan.

Hombres haga quien quiera hacer pueblos!

Se pelea mientras hay por qué, ya que puso la naturaleza la necesidad de justicia en unas almas y en otras la de desconocerla y ofenderla.

Los pueblos no se rebelan contra las causas naturales de su malestar, sino contra las que nacen de algún desequilibrio o injusticia.

Cuando se vive en villanía, no hay mas que un pensamiento honrado, que ha de morder el corazón hasta que estalle y triunfe, y de quemarlo como una liaga, y de despertar-lo en el reposo inmerecido; y es de echar la villanía abajo.

Las etapas de los pueblos, no se cuentan por sus épocas de sometimiento infructuoso sino por sus instantes de rebelión.

No hay para odiar la tiranía, como vivir bajo ella.

Sobre cimientos de cadáveres recientes y de ruinas humeantes, no se levantan edificios de cordialidad y de paz.

El déspota cede a quien se le encara, con su única manera de ceder, que es desaparecer; no cede jamás a quien se le humilla.

Pesan mucho sobre el corazón del genio honrado, las rodillas de todos los hombres que la doblan.

Peró ara, no cal mirar enrera per trobar grans fets històrics. Els fets d'aquests dies són ben densos i intensos. Vivim un moment crucial de la història de Catalunya. Hi ha una pila de coses, d'institucions i d'homes que es troben a l'acabament. Es clou tot un període de catalanisme. Cau la Generalitat amb la seva mitja autonomia inicial, que ha estat reduïda a poc menys que ros d'ençà que el Govern de la República s'instal·la a Barcelona. I tornem a un període -potser molt llarg, potser molt curt- d'accentuat unitarisme espanyol, segurament el de més accentuat unitarisme que mai hi hagi hagut en la vida del nostre poble. Catalunya, és una nació d'història trencada i dolorosa. Ha passat els segles edificant amb esforç enorme una organització política, un règim de llibertat, i una rica economia, que s'han esfondrat una, dues i tres vegades, per la violència o per l'astúcia dels enemics.

La certitud que la guerra és perduda, que Catalunya cau novament, m'oprimeix el pit, però em fa veure amb major claredat la tragèdia històrica del poble català. La meua generació, que ha viscut sota el signe cabdal del catalanisme renaixent, és cruelment colpida per aquesta immensa decepció que li ha estat reservada. Ens havíem il·lusionat massa. Créiem massa en la força pròpia i en el respecte alié. Havíem acceptat totes les declamacions líriques i totes les declaracions d'amor. Davant qualsevol paraula castellana afalagadora ens sentíem commoguts i agermanats. (Ens cal confessar que els catalans som ingenus, molt més ingenus que els castellans). A cada ressonant discurs parlamentari dels nostres dirigents, a cada gran miting i a cada victòria electoral ens creiem prop de la realització del nostre programa. Posàvem el desig en el lloc de la realitat i vivíem, políticament, en un món imaginari.

.....
Jurament de l'exiliat.- Ara que Catalunya ha caigut, trencada, esclafada, vençuda per la força; ara que volen esborrar el seu nom de la geografia el seu idioma de la literatura, el seu amor dels cors; ara que Catalunya sembla que es desfai i desaparegui en el clot negre de la persecució i de l'odi; ara que centenars de milers de catalans han de sortir de la pàtria envaïda pels vells enemics i per enemics nous; ara que és una hora de dolor i d'amargor, el meu pensament nacional s'afirma amb més vigoria. Enmig del present desolat i tràgic, poso la meua esperança en els dies que vindran, en el drèt que triomfarà, en les llibertats que es restabliran, en la llengua que persistirà. No em descoratjo, no renuncio, no deserto. I somio en la més gran Catalunya la més gran pel territori, la més gran per la llibertat, la més gran per la civilització. De la màxima dissort, sortirà el definitiu redreçament de la nostra història, si els catalans sabem aprofitar, les duríssimes lliçons que hem rebut.

Treballar en tot alló que jo pugui, perquè ressorgeixi més sòlida, més próspera i més noble encara que abans- la pàtria caiguda. Aquest és, mentre el tren en marxa m'allunya de Perpinyà, el meu jurament de català nacional. Que tots els catalans exiliats facin i compleixin el mateix jurament i vindrà el dia que podrem alçar damunt la racobrada terra de Catalunya les nostres veus, la nostra bandera i el nostre ideal.

Del llibre d'A. Rovira i Virgili,
"Els darrers dies de la Catalunya
Republicana". Edicions de la Re-
vista CATALUNYA, Buenos Aires.
Volum IV.